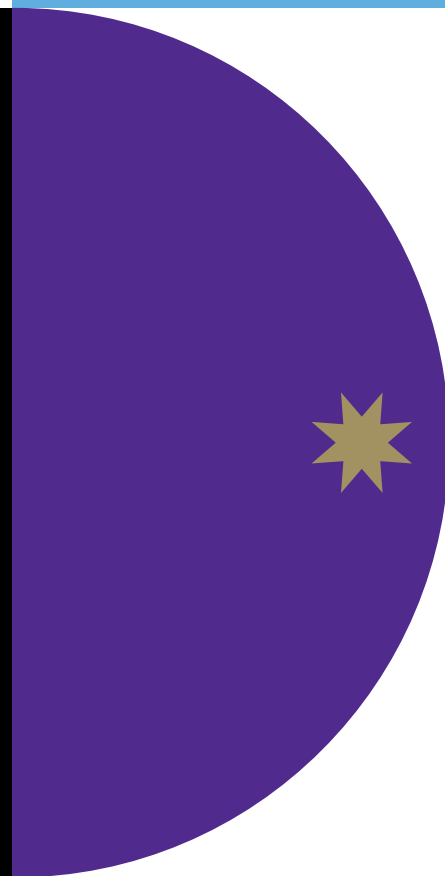
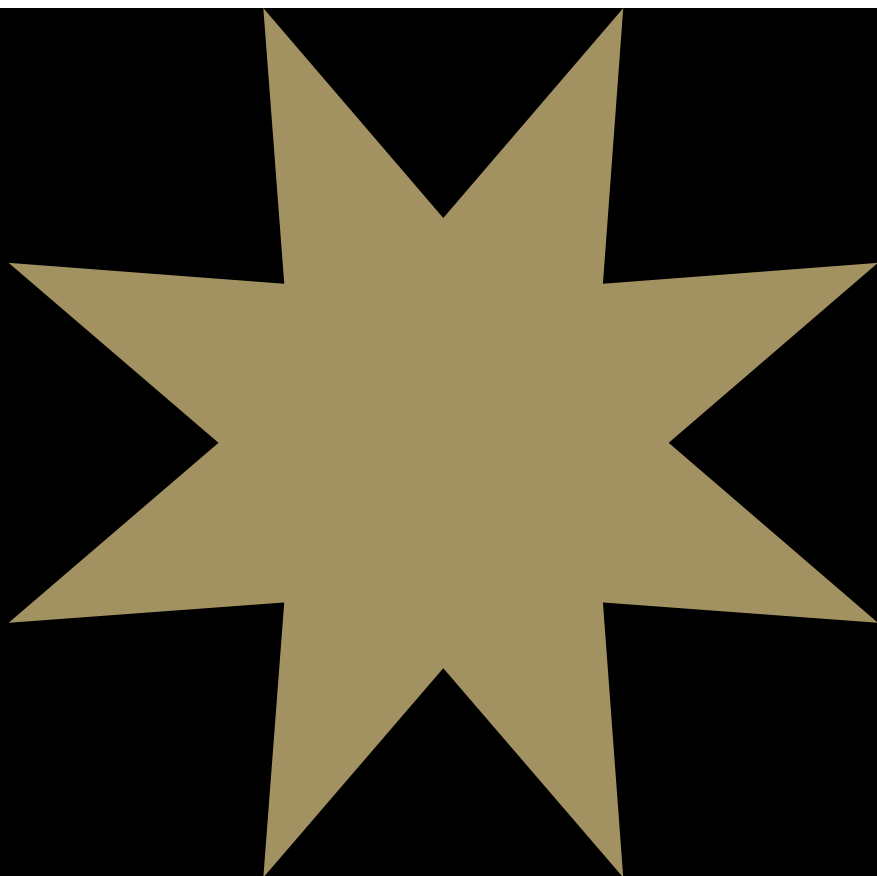

PsykNettVest er et regionalt, forskningsnettverk innen psykisk helse

Nettverket er forankret i alle fire helseforetak i Helse Vest, og der divisjonsdirektører-/klinikk sjefene utgjør styringsgruppen for nettverket. Faglig leder er Inge Joa, Helse Stavanger.

Med dette nyhetsbrevet ønsker vi å formidle nyheter, og informasjon omkring forskning på tvers av de 4 helseforetakene i regionen. 2 saker om pågående prosjekt i Førde og Bergen presenteres. <https://helse-stavanger.no/psyknettvest>

NYTT FRA FORSKNINGSSJEFENE
AKTUELLE FORSKNINGS PROSJEKT / MILJØ
AKTUELLE KURS OG KONFERANSER

Redaktøren hilser

Med dette nyhetsbrev så ønsker vi å gratulere forskningsmiljøene som har fått nye tildelinger Helse Vest Forskningsmidler for 2023.

Med bakgrunn i vedtak i styringsgruppen for PsykNettVest ønsker divisjons-/klinikkdirektørene videreføre satsingen med å stimulere til økt gjennomslag for forskningssøknader fra psykiske helse ved våre foretak i Helse Vest. PsykNettVest ønsker å bidra til at forskningsmiljøene i 2023 kan oppnå en høyere tildelingsrate for nye søknader. Det ble avsatt kr 900 000,- til formålet og 6 søknader fra våre 4 helseforetak fikk i desember inntil kr 180 000,- til aktiviteter der miljøene jobber frem nye søknader.

PsykNettVest har siden 2018 bidratt inn mot et nasjonalt initiativ for å opprette et nasjonalt Kvalitetsregister for behandling i Psykisk Helsevern Voksne (PHV). Formålet med registeret er å samle informasjon for å kvalitetssikre, forbedre og evaluere utredning og behandling for alle pasienter som tilbys behandling i spesialisthelsetjenesten for psykiske lidelser. I tillegg til kvalitetsforbedring vil data fra registeret danne grunnlag for forskning, samt at data kan brukes til planlegging, styring og beredskap i helse- og omsorgstjenesten og i helse- og omsorgsforvaltningen. Registeret ble godkjent i Helsedirektoratet og fikk nasjonal status oktober 2022.

Les mer i [Dagens Medisin](#) og [Stavanger universitetssjukehus](#)

På vegne av forskningssjefene i våre fire helseforetak så ønsker vi dere alle en RIKTIG GOD JUL OG ET GODT NYTT ÅR.

Inge Joa
Faglig leder PsykNettVest
Helse Stavanger

Christian Moltu
Fagsjef, Ph.D. Spesialist
i klinisk vaksenpsykologi,
NPF, Professor,
Forskningsgruppeleiar, PHR,
Høgskulen på Vestlandet/
Helse Førde

Ketil Joachim Ødegaard
Forskningssjef
Haukeland
universitetssjukehus
www.helse-bergen.no

Irene Bircow Elgen
Forskningsleder,
Barn unge, professor
Haukeland
universitetssjukehus

Haldis Økland
Leder for Forskning og
innovasjon i Helse Fonna HF
www.helse-fonna.no

Jon Fauskanger Bjåstad
Forskningssjef
Klinikker for
psykisk helsevern
Helse Stavanger HF

Helse Førde

Forskninga innan psykisk helsevern i Helse Førde har ein helsetenesteforskningsprofil. Denne profilen skiller seg fra ein rein klinisk forskningsprofil ved at den rettar seg mot implementering av nye intervensjonar i praksis, og forskar både på dei kliniske applikasjonane for ulike populasjonar, og også implementering og aktørane som inngår i praksisen.

Ofte, eller oftast, er desse pasientar. Korleis pasientar responderer på tiltak, både i høve effekt på problem, gjennom opplevd nytte og gjennom kor vidt dei er tilfredse med tenestene, er viktige ledd i helsetenesteforskninga. Men pasientane er ikkje dei einaste brukarane. Vi er også opptekne av helsepersonell sine perspektiv i møte med nye kliniske arbeidsmåtar og oppgåver. I sum er både pasientar og helsepersonell å sjå som brukarar i forskingssamanheng, og kan i større og mindre grad involverast i forskninga i ein brukarmedverknads-samanheng.

Brukarmedverknad i forskning har vore ei sentral satsing og forventning av oss forskarar over tid no, spesielt gjennom det siste tiåret. Gjennom det same tiåret har forståinga av kva dette skal bety i praksis også nyansert seg. Det er ikkje gitt at medverknad i forskning alltid er til nytte, sjølv om medverknad som demokratisk verdi alltid er det. Om ein kun skal sjå på medverknad som ein rett og som ein verdi, så er det utvilsomt at dette er ein god ting. Men gode ting kan også få uønska dårlege konsekvensar, til dømes ved at mengda forskingsprosjekt sett saman med tilgangen til brukarar som har tid og lyst til å medverke fører til at dei vert smurt tynt utover ei mengde prosjekt - noko som gjer at den reelle påverknaden vert mindre. Denne fara kallast for tokenisme.

I Helse Førde har vi lagt vekt på at medverknad skal vere reell, og begrunna metodisk. Dette fører til dømes til at medverknaden kan vere substansiell, på linje med samarbeid og deltaking i forskingshandlingane, i eitt prosjekt der det er forventa å gi solid nytte, medan medverknaden er meir indirekte, gjennom representativitet i styrings- eller prosjektgruppe i eit anna. På denne måten kan medverknaden vere begrunna på ein måte som gjer at ein kan vise konkret til kva effekt den har i ulike prosjekt, og diskusjonen knytt til kva grad og form av brukarmedverknad som passar i eit prosjekt vert betre.

Med ønskje om god jul til alle kolleger frå Helse Førde.

Christian Moltu

Christian Moltu
Fagsjef
Ph.D. Spesialist
i klinisk vaksenpsykologi, NPF
Professor
Forskningsgruppeleiar
PHR Høgskulen på Vestlandet/Helse Førde

Helse Bergen

GODE KOLLEGER!

22.september gjennomførte vi forskningens dag i divisjonen. Det ble en flott dag med innslag fra alle forskningsgruppene. Også i år hadde vi gleden av å få besøk av administrerende direktør i Helse - Bergen, Eivind Hansen. Han holdt et engasjerende innlegg om betydningen av forskning for utviklingen av gode kliniske tjenester. Det kom igjen tydelig frem at han følger godt med på det som skjer av forskning i vår divisjon, og det oppleves som veldig inspirerende for oss som driver med dette i det daglige.

Nytt av året var også en paneldebatt mot slutten av dagen med deltagende representanter for alle klinikklederne i divisjonen. I forbindelse med det pågående arbeidet med å utvikle et strategi for forskning og innovasjon i vår divisjon frem mot 2035, er det særlig nyttig å få innspill fra de kliniske lederne i dette arbeidet. Tema for debatten var spørsmål sendt til lederne i forkant:

1. Hva mener dere skal til for at vi fremover skal få til å oppfylle myndighetenes ønske om å øke antallet pasienter som inkluderes i kliniske studier?
2. Hva ser dere for dere at dere trenger av støtte for å få dette til?
3. Hvilke behov for assistanse kan forskningsavdelingen bidra med?

Det kom inn en rekke gode innspill som strategigruppen og divisjonsdirektøren merket seg, og som vi vil ta med oss i det videre arbeidet.

Det ble som vanlig delt ut pris for beste artikkel (kåret av våre gode venner i Stavanger), og beste Poster presentert på dagen. Denne ble valgt av instituttleder Christian Vedeler fra Institutt for klinisk medisin (K1) ved UIB. Vinneren av begge prisene ble i år Maria Fagerbakke Strømme. Arbeidene hun fikk prisen for har begge inngått i hennes PHD-avhandling fra SIPEA studien, som hun forsvarte med bravur i juni tidligere i år. Vi gratulerer!

Som vanlig var vi mange som ventet i spenning på beslutningen om hvem som skulle få nye tildelinger fra Helse Vest for 2023. Den store vinneren fra vår divisjon ble i år førsteamanuensis Rune Kroken fra psykoseforskningsgruppen for studien: An interventional, multicenter, randomized, double-blinded, placebo controlled study investigating semaglutide add-on treatment for metabolic control in antipsychotic-using patients - STABIL NOR study. Nåløyet for å få tildeling fra Helse-Vest blir stadig trangere, da er det godt å se at langvarig systematisk arbeid med nye forskningssøknader nytter og blir premiert til slutt. Vi gratulerer Rune med godt utført arbeid!

For øvrig var det få tildelinger til vår divisjon i år. Men, når det er sagt, var det flere tildelinger som gikk til våre nære samarbeidspartnere fra andre avdelinger ved sykehuset, og der vi inngår som partnere og der det skal forskes på pasienter med psykiske lidelser. Dette understreker viktigheten av at vi jobber tverrfaglig på tvers av kliniske enheter ved sykehuset for å få opp nye forskningsprosjekter som kommer våre pasienter i psykisk helsevern til gode.

Da gjenstå det bare å ønske dere alle en riktig god jul!

Ketil J. Ødegaard

Ketil Joachim Ødegaard
Forskningssjef
Haukeland universitetssjukehus
www.helse-bergen.no

Helse Bergen

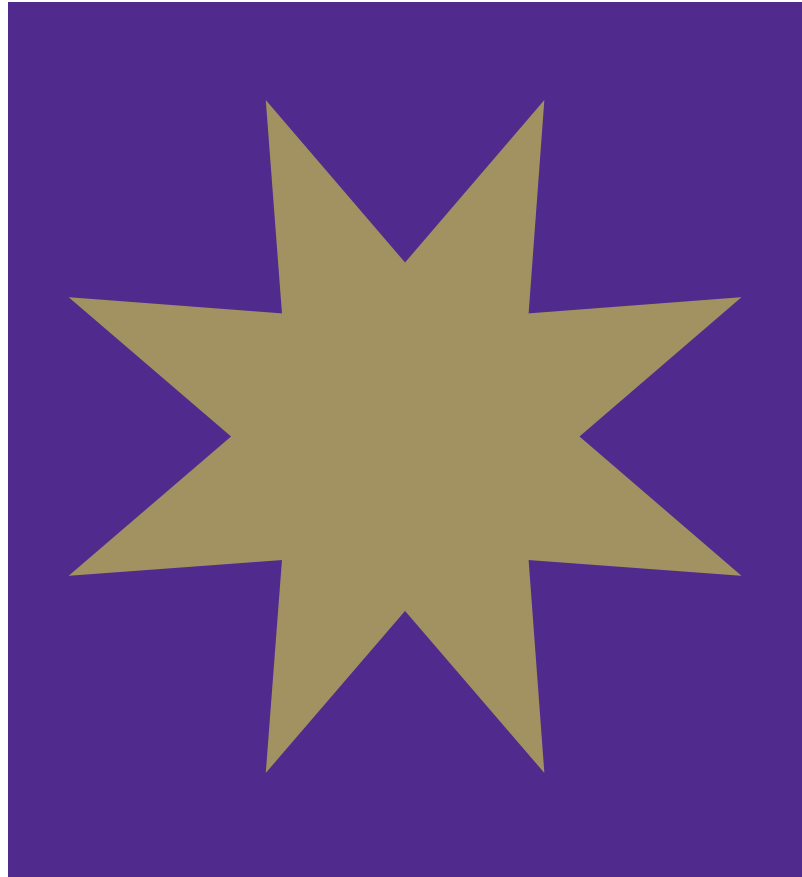
**Forskningsgruppen
i Klinikk psykisk helsevern barn og unge**

Forskningsgruppen
i Klinikk psykisk helsevern barn og unge

Klinikk psykisk helsevern barn og unge har denne høsten hatt fokus på samarbeid med Forskningscenter for Digitale Helsetjenester (Forhelse) i Helse Bergen. Her deltar to medarbeidere i å utvikle digitale tjenester. Guri Holgersen, PhD stipendiat, skal utvikle og forske på effekten av digital behandling av spiseforstyrrelser. Lisbeth Sandtorv, PhD, bidrar i UngADHD.

Irene Bircow Elgen
Forskningsleder, Barn unge
Professor
Haukeland universitetssjukehus

Helse Fonna

Nytt frå forskning og innovasjonsavdelinga i Helse Fonna.

I haust har det vore leiarskifte i Avdeling for forskning og innovasjon i Helse Fonna. Anne Lise Kvalevaag blei pensjonist 1. oktober, og Haldis Økland Lier overtok stafettspinnen. Anne Lise har vore leiar sidan 2015. Ho har lagt ned mykje arbeid for forskning og innovasjon i føretaket, vore leiar med solid kunnskap, engasjement og kreativitet, og bygd den forskings- og innovasjonsavdeling som føretaket er, og har god grunn til å vere stolt over.

I Helse Fonna er me svært glade for at to prosjekt frå føretaket nådde opp i konkurransen om regionale forskingsmidlar. To medarbeidarar fekk postdoktorstipend til prosjekt knytt til psykisk helsevern og rus. Kirsten Braatveit fekk midlar til eit prosjekt som tar sikte på å utvikle/tilpasse behandlingsprogram til pasientar med lærevanskar og psykisk utviklingshemming som er i behandling for rusmiddelavhengighet. Tone Gjøtterud Henriksen fekk midlar til prosjektet som skal sjå på effekt og nytte av bruk av blå-lys blokkerande briller hos barn som er i behandling ved BUP. Tone fekk også stimuleringsmidlar for utvikling av søknad om fleir-årlege forskingsmidlar frå PsykNettVest. Tusen takk for det!

Avdeling for forskning og innovasjon har elles fokus på å legge til rette for fleire kliniske behandlingsstudiar og skape gode rammer og struktur for innovasjonsprosjekt. Helse Fonna styrkar ressursen som studiesjukepleiar og forskings-bioingeniør frå januar 2023. Pasientane gir gode tilbakemeldingar på det å få delta i studiar lokalt. Helse Fonna sendte seks søknadar om innovasjonsmidlar i haust, tre idéoverføringsprosjekt og tre nye prosjekt.

Det er aktive forskarar i Helse Fonna. I 2021 blei det publisert 71 artiklar, der 19 var i nivå 2-tidsskrift. Til nå i år er det publisert 68 artiklar, der 18 var i nivå 2-tidsskrift.

Haldis Økland
Leder for Forskning og innovasjon
i Helse Fonna HF
www.helse-fonna.no

Helse Stavanger

KJÆRE KOLLEGER!

Vår administrerende direktør, Helle K. Schøyen, skrev nylig et innlegg på intranettet i Helse Stavanger om hvor viktig forskning er for sykehuset, der hun fremhevet viktigheten med å skjerme forskning og tilrettelegge for forskningsaktivitet også i tider som utfordrer de økonomiske rammene. Det er et viktig budskap i disse dager. Klinisk forskning er en sentral del av å utvikle god pasientbehandling, og vi har mange forskningsprosjekter med høy klinisk relevans pågående i vårt helseforetak.

Vi har hatt to disputaser i høst. Først ut var Kristin Jørstad Fredriksen den 16. september med avhandlingen «Psykotisk depresjon og selvmordsrisiko». Så disputerte Kjetil Hustoft den 4. november med avhandlingen «Voluntary and involuntary hospitalizations in acute psychiatric wards in Norway».

I september arrangerte vi Forskningens dag i Klinikker for psykisk helsevern på Scandic i Stavanger. Årets artikkel gikk til professor Dag Årsland i SESAM for artikkelen «Parkinson disease-associated cognitive impairment» i Nature Reviews Disease Primers. Årets poster gikk til Jon Arild Aakre (SESAM), og Kristin Aas Nordin (SESAM) ble kåret til årets formidler. Vi hadde også et faglig innlegg om «beslutningspsykologi i forskning» av Jan Ole Hesselberg som er programsjef i Stiftelsen Dam, og som selv tar en Ph.d. innen beslutningspsykologi. Videre hadde vi presentasjoner fra alle våre forskningsgrupper og flere innlegg på temaet «Brukermedvirkning i forskning».

Ellers er det veldig gledelig at vi i Helse Stavanger nå har fått godkjent det første nasjonale kvalitetsregisteret for voksne pasienter innen psykisk helsevern. Kvalitetsregisteret ledes av Inge Joa som har jobbet med å få opprettet registeret siden 2014, og jeg vil gratulere med opprettelsen av dette registeret. Dette vil gi oss viktig kunnskap om pasientbehandlingen som gis voksne pasienter i psykisk helsevern.

Samarbeidsorganet tildelte i november forskningsmidler fra Helse Vest for 2023, og Regionalt kompetansesenter for eldremedisin og samhandling (SESAM) fikk to tildelinger. Professor Dag Årsland ble tildelt åpen prosjektstøtte for «Prevalence and predictive power of blood-based markers of Alzheimer's disease pathology in a large Norwegian population-based cohort», og Alvaro Fernandez Quilez fikk tildelt «utenlandsstipend, utvidelse av postdoktorstipend».

Gratulerer til dere som har disputert, til prisvinnerne på Forskningens dag og til dere som har fått tildelt forskningsmidler. Jeg vil ellers rette en stor takk til våre forskere som jobber iherdig med søknads-skriving og publikasjoner, til pasienter som stiller opp i klinisk forskning, og til klinikere og ledere som tilrettelegger for at vi skal få igangsatt flere forskningsprosjekter.

Med ønsker om en god juletid!

Jon Fauskanger Bjåstad
Forskingssjef
Klinikker for psykisk helsevern
Helse Stavanger HF

Helse Førde

Årleg seminar i Norse Feedback Aksjonsforskningsprogram

Norse Feedback Aksjonsforskningsprogram er eit større forskningsprogram med nasjonale og internasjonale samarbeidspartar, både frå helse-regionen og frå academia. Det vart oppretta og utvikla i samanheng med forskinga som leia til instrumentet Norse Feedback, men aksjonsforskningsprogrammet er ikkje å forveksle med dette instrumentet, og forskar heller ikkje berre på dette. Programmet inneheld forskning finansiert av mellom anna Helse Vest, Norges forskingsråd, Høgskulen på Vestlandet, NTNU, og Helse Midt, og har 3 ferdigstilte doktorgradsløp, åtte pågåande doktorgradsløp og fire pågåande post.doc løp, i tillegg til involverte forskarar frå ulike institusjonar i Noreg og utlandet.

Aksjonsforskning viser til den sentrale metodikken for å gjere forskning i samarbeid med klinisk praksis. I aksjonsforskning vert ny kunnskap eller nye intervensjonar prøvd ut i samarbeid med praksisfeltet, og evaluert vitenskapleg i syklusar gjennom mixed-method forskningsdesign. Forma for forskningsorganisering kallast Practice-research-networks (PRN) og ønskjer å sikre både økologisk validitet, nytte og god implementering av kunnskap. Metodikken og strukturen er skildra vitenskapleg av gruppa sine medlemmer i ulike metodepublikasjonar^{1,2,3}. Reell og realistisk brukarmedverknad er ein sentral del av metodikken, og brukarar kan vere både pasientar og helsepersonell.

Kvart år gjennomfører aksjonsforskningsprogrammet eit seminar der alle aktørane i programmet bidreg med sine leveransar inn til det felles prosjektet. Ein leveranse består av kunnskapsbitar som er utvikla i eit av programmet sine armar, som gjerne er publisert som ein artikkel men som også kan vere ei innsikt som enno ikkje er publisert. Gjennom denne leveransen vert kunnskapsbiten tilgjengeleg til omsetting og bruk i programmet sine andre delar. Som eit døme på ein kunnskapsbit presenterte Janne Låver i år funn frå si meta-analyse i den delen av programmet som ser på prediksjonar og bruk av data i psykisk helsevern. I denne meta-analyse fann ho interessante kunnskapsbitar knytt til intensjonar og presisjon ved svar på psykiske helse mål. Denne kunnskapsbiten var sentral for andre prosjekt i utvikling, til dømes Cecilie Øvrebotten sitt doktorgradsprosjekt som knytter seg til multivariate prediksjonar av smerte-forløp etter kirurgi med utgangspunkt i mellom anna angst og depresjons mål.

Aksjonsforskningsprogrammet bidreg til ei styrka tverrfagleg tilnærming i forskinga, og til at feedbackløkka som skal la kunnskap få virke i andre forskningsprosjekt vert kortare. På same tid er involveringa av praksisfeltet høgt.

Norse Feedback aksjonsforskningsprogram har psykisk helse som sitt sentrale omdreingspunkt. Dei fleste prosjekta rettar seg mot psykisk helsevern og tverrfagleg spesialisert rusbehandling. I tillegg finnast ei rekke prosjekt som ser på psykisk helse som komponent i fedmebehandling, smertebehandling, og stomibehandling.

Janne Låver bidreg med ein meta-analyse av klinisk bruk av data i psykisk helsevern, frå si PhD prosjekt.

Cecilie Merete Øvrebotten forskar på bruk av prediksjonar av smerte-forløp ved hjelp av multivariate psykiske helsekonstrukt.

Professor John Roger Andersen trekker fram samarbeidet med praksisfeltet, og spesielt korleis Geir Helge Møller bidreg med ein viktig brufunksjon i å implementere og gjennomføre forskning i Helse Vest.

1. Nordberg, S. S., McAleavey, A. A., & Moltu, C. (2021). ConCnuous quality improvement in measure development: Lessons from building a novel clinical feedback system. *Quality of Life Research*, 30(11), 3085-3096.

2. Veseth, M. & Moltu, C. (2021). Å utvikle kunnskap i spenningen mellom ulike perspektiver - refleksjoner rundt brukarmedverking i forskning. In Ness, O. & Heimburg, D. Eds: *Aksjonsforskning*. Oslo: Fagbokforlaget
3. Castonguay, L. G., Pincus, A. L., & McAleavey, A. A. (2015). PracCce research network in a psychology training clinic: Building an infrastructure to foster early attachment to the science-practice model. *Psychotherapy. Research*, 25(1), 52-66.

Helse Bergen

UngMeistring Digitale helsetjenester til ungdom med ADHD

UngMeistring er et prosjektet for utvikling av digitale psykiske helsetjenester for ungdom i alderen 13-18 år. Prosjektet er et tverrfaglig samarbeid mellom spesialisthelsetjenesten, primærhelsetjenesten, Helsedirektoratet og ulike teknologibedrifter. Prosjektperioden strekker seg fra 2022 til 2026. UngMeistring er tilknyttet Forskningscenter for Digitale Helsetjenester (Forhelse) i Helse Bergen, og blir ledet av Tine Nordgreen og Kristin Hogstad Bruvik. Prosjektet er i hovedsak finansiert av Norges Forskningsråd gjennom deres program Pilot Helse, og delvis gjennom DigiUng prosjektet i regi av Helsedirektoratet (digiung.no). Pilot helse skal støtte prosjekter som driver ambisiøse innovasjonsløp som kan bidra til bærekraft i helse- og omsorgstjenestene, og samtidig gi økt verdiskapning i norsk helsenæring. Sammen skal private og offentlige aktører utvikle gode løsninger som når raskere ut til pasienter og innbyggere (forskingsradet.no).

UngMeistring skal utvikle digitale helsetjenester for ungdom med angst, depresjon, spiseforstyrrelser og ADHD som er hyppig forekommende diagnoser i psykisk helsevern for barn og unge. De digitale tjenestene skal både være til bruk i spesialisthelsetjenesten med terapeutstøtte, og på ung.no. Her kan helsesykepleiere, ungdom og andre kan ta programmene i bruk som selvhjelp. Helse Stavanger har ansvaret for å utvikle behandling mot angst, mens Helse Fonna har ansvaret for behandling mot spiseforstyrrelser. Helse Bergen har ansvar for ADHD og depresjon. ADHD prosjektet vil presenteres nærmere under.

UNGADHD

Målet for UngADHD er å gi ungdom i alderen 13 - 15 år et digitalt verktøy for å øke sin hverdagslige fungering, og i tillegg øke tilgang og tilgjengeligheten for spesialisert behandling gjennom et digitalt mestringsprogram. Det digitale mestringsprogrammet skal være et supplement til det øvrige behandlingstilbudet for denne pasientgruppen. Det er planlagt at deler av mestringsprogrammet skal danne grunnlag for et selvhjelpsprogram som etter hvert skal gjøres tilgjengelig for brukergruppen.

BRUKERMEDVIRKNING

Det arbeides systematisk med brukerinvolvering i prosjektet, og for tiden arbeides det med å hente inn informasjon fra ungdom med ADHD om hva de selv tenker et digitalt mestringsprogram kan hjelpe

dem med, og ikke minst hvordan dette bør utformes og tilrettelegges for at ungdommene vil ta det i bruk. Informasjonen fra ungdommene innhentes gjennom kvalitative intervju, og stipendiat Maren Storetvedt arbeider med å kartlegge informasjonen fra brukergruppen. I tillegg til informasjonen fra ungdommene selv, skal det gjennom spørreundersøkelser kartlegges hva foreldregruppen og behandlere i psykisk helsevern vurderer som formålstjenelig innhold i digitale helsetjenester til ungdom med ADHD.

KUNNSKAPSBASERTE PSYKISKE HELSETJENESTER

I tillegg til arbeidet som gjøres med brukerinvolvering, er det gjennom de siste månedene gjort litteraturgjennomgang med kartlegging av resultater fra tidligere studier vedrørende ADHD og digitale behandlingsintervensjoner, dette arbeidet er ledet av forsker Thomas Potrebny.

INNHold I MESTRINGSPROGRAMMET

Når resultatene fra brukerundersøkelsene og gjennomgang av tidligere forskningsdata foreligger, vil det tas avgjørelse om hva det spesifikke innholdet i programmet skal være. Innholdet forventes å ta form gjennom 2023. Både nett- og spillbaserte komponenter er aktuelt som del av mestringsprogrammet for å øke bruken av digital teknologi som kan møte ungdommen på deres premisser og interessefelt. Lisbeth Sandtorv som har erfaring fra arbeid med ungdom og ADHD har ansvar for dette arbeidet.

<https://forhelse.no/ungmeistring/>

Lisbeth Sandtorv PhD lege og forsker Thomas Potrebny.

Aktuelle kurs og konferanser

ISPS KONFERANSEN 2023 HAMAR, 9. OG 10. FEBRUAR

Mer informasjon og påmelding:

IT TAKES ... A LOT TO LAUGH A TRAIN TO CRY

OM FØLELSER OG PSYKOSE
ISPS-Norge, Hamar 9.-10. februar 2023

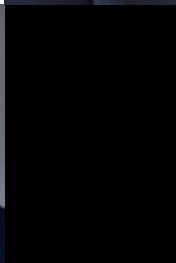

FAGKONFERANSE PROGRAM

Tania Marie Lincoln
Sverker Belin
Mads Gram Henriksen

Fredrik A. Walby
Martin K. Johannesen
Andreas Seierstad
Martin Ø. Myhre
Margrethe Collier Høegh

I samarbeid med:

BERGEN TIDLIG PSYKOSE SYMPOSIUM 2023

BTPS 2023 blir som vanlig
på Radisson Blu Royal Hotel,
Bryggen Bergen.

Sett av tid til å være med 5. - 6. juni 2023.

Program og informasjon kommer etterhvert.

